

ÎNCHEIERE

10 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Radu Cezar Crețu și Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului”, reprezentați de avocatul Sergiu Cotruță,

în cauza la cererea de chemare în judecată depusă de către Radu Cezar Crețu și Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului” împotriva Ministerului Economiei și Infrastructurii cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual, prin care să ofere răspuns la cererea nr. 34/2019 din 02 mai 2019,

împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de către Ministerul Economiei și Infrastructurii, s-a casat integral hotărârea din 19 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o nouă decizie,

constată:

La 18 iunie 2019 Radu Cezar Crețu și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” au depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Economiei și Infrastructurii, prin care au solicitat obligarea emiterii actului administrativ individual, prin care să ofere răspuns la cererea nr. 34/2019 din 02 mai 2019.

În motivarea acțiunii Radu Cezar Crețu și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” au indicat că au trimis Ministerului Economiei și Infrastructurii petiția nr. 34/2019, în baza căreia au solicitat informații oficiale/publice, și anume, numele persoanelor care ocupă funcții de conducere în cadrul Ministerului, cuantumul salariilor acestora, sancțiunile disciplinare aplicate fiecăruia în perioada 01.04.2018-01.04.2019, numele persoanelor care au fost trimise în deplasare în interes de serviciu în perioada 01.04.2018-01.04.2019, cheltuielile atribuite pentru fiecare persoană trimisă în deplasare în interes de serviciu în perioada 01.04.2018 - 01.04.2019, câte mijloace de transport și ce modele de mijloace de transport sunt în dotarea Ministerului, care este suma de achiziție a fiecărui mijloc de transport aflat în dotarea Ministerului, câte mijloace de transport din dotarea Ministerului au fost implicate în accidente rutiere în perioada 01.04.2018-01.04.2019, care au fost cheltuielile pentru repararea pagubelor menționate în pct. 6, care companie/nii au efectuat lucrările de reparație a automobilelor respective, în baza cărui temei.

Au solicitat că răspunsurile la întrebările menționate supra, să fie expediate,

fie la adresa: str. Vlaicu Pîrcălab, nr. 2, of. 13, MD-2009, mun. Chișinău, Republica Moldova, fie la adresa de e-mail: op.cebanu@gmail.com, fie la numărul de fax: 022-27-71-54.

Petiția nr. 34/2019 a fost recepționată de către Ministerul Economiei și Infrastructurii la data de 07 mai 2019, însă până la momentul adresării cu acțiune în instanță nu a trimis nici un răspuns reclamanților. Termenul de 30 de zile, în care o procedură administrativă trebuie finalizată, conform art. 60 alin. (1) al Codului administrativ, a expirat la data de 06 iunie 2019.

În cadrul pledoriilor în instanța de fond reclamanții au confirmat recepționarea informației solicitate, dar considerând că a fost furnizată tardiv au solicitat constatarea încălcării termenului de eliberare a informației solicitate prin cererea nr. 34/2019 din 02 mai 2019.

Prin hotărârea din 19 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Radu Crețu și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” împotriva Ministerului Economiei și Infrastructurii privind obligarea emiterii actului administrativ individual, prin care să ofere răspuns la cererea nr. 34/2019 din 02 mai 2019. S-a constatat încălcarea de către Ministerul Economiei și Infrastructurii a termenului legal de eliberare a informației solicitate prin cererea nr. 34/2019 din 02 mai 2019. (f.d. 50-52)

Instanța de fond în motivarea soluției sale a reținut că Ministerul Economiei și Infrastructurii a încălcat termenul legal prevăzut de art. 16 alin. (1) al Legii nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, deoarece cererea privind accesul la informație formulată de către Radu Cezar Crețu și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” a fost recepționată de către Ministerul Economiei și Infrastructurii la 07 mai 2019, iar răspunsul a fost furnizat la data de 28 iunie 2019.

La data de 07 octombrie 2019 Ministerul Economiei și Infrastructurii a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond.

Prin decizia din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul depus de către Ministerul Economiei și Infrastructurii. S-a casat integral hotărârea din 19 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și s-a emis o nouă decizie, prin care s-a respins acțiunea înaintată de către Radu Cezar Crețu și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” împotriva Ministerului Economiei și Infrastructurii cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual, prin care să ofere răspuns la cererea nr. 34/2019 din 02 mai 2019 ca neîntemeiată. (f.d. 87, 88-97)

La data de 02 mai 2019, Radu Cezar Crețu și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului”, au depus la sediul Ministerului Economiei și Infrastructurii cerere privind accesul la informație, care a fost recepționată la 07 mai 2019, fapt confirmat prin avizul de recepție. Ministerul Economiei și Infrastructurii a emis răspuns la cererea din data de 02 mai 2019 la data de 28 mai 2019 cu nr. 05-3369 și prin intermediul cancelariei a fost expediat la adresa electronică a AO „Juriștii pentru Drepturile Omului”: info@lhr.md, care este indicată în antetul scrisorii parvenite din numele asociației și la compartimentul „Contacte” pe site-ul oficial al acesteia: <https://www.lhr.md/ro/>.

Instanța de apel a menționat că răspunsul Ministerului Economiei și Infrastructurii din 28 mai 2019 nr. 05-3369 s-a încadrat în termenii menționați, or,

la materialele dosarului a fost anexată copia răspunsului emis de către furnizorul de informație, asupra căruia intimații nu au obiecții și care a fost expediat la adresa oficială a AO „Juriștii pentru Drepturile Omului”: info@lhr.md,, care este indicată în antetul scrisorii parvenite din numele asociației și la compartimentul „Contacte” pe site-ul oficial al acesteia: <https://www.lhr.md/ro/>. Respectiv, Ministerul Economiei și Infrastructurii nu a încălcat obligația sa de a examina cererea petiționarilor și de a furniza în termenul prevăzut de lege răspuns la aceasta.

Instanța de apel a reținut că în cadrul ședinței de judecată în ordine de apel Radu Cezar Crețu și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” au confirmat că au primit răspuns la cerere și nu insistă asupra cerinței de obligare, deoarece consideră că a decăzut necesitatea din considerentul că a primit răspunsul.

La acest capitol, instanța de apel a constatat că instanța de fond a interpretat greșit că acțiunea este una în constatare (anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual) pe când de fapt acțiunea inițială este de obligare a autorității publice să emită un act administrativ individual, or, în cerere se solicită obligarea emitentului să elibereze răspunsul la cererea solicitantului. Art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ prevede că o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare).

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel la 10 martie 2020 Radu Cezar Crețu și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului”, reprezentați de avocatul Sergiu Cotruță, au depus recurs, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 29 ianuarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 19 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. (f.d. 100-104)

În motivarea recursului recurenții au indicat că instanța de apel prin aprecierea defectuoasă a probelor, interpretarea greșită a normelor de drept și a circumstanțelor cauzei, a emis o decizie neîntemeiată.

Au menționat că Ministerul Economiei și Infrastructurii și-a executat obligația sa legală de a răspunde petiției, însă în afara termenului de 30 de zile. Astfel, se atestă o încălcare a legii, respectiv, cererea recurenților este una întemeiată, or, hotărârea instanței de fond este întemeiată și legală, iar instanța de apel urma să o mențină.

Recurenții au susținut că, în cadrul examinării cauzei în instanța de fond recurenții nu au solicitat obligarea Ministerului Economiei și Infrastructurii de a emite un act, prin care să răspundă la întrebările acestora, întrucât aceștia au primit deja răspunsurile (cu întârziere), ci doar constatarea tardivității emiterii răspunsului de către ultimul. Însă, instanța de apel în mod eronat a considerat că instanța de fond ar fi interpretat solicitarea recurenților de a constata tardivitatea emiterii răspunsurilor ca fiind o acțiune în constatare în sensul Codului administrativ (art. 206 alin. (1) lit. d)), ori, ei au solicitat admiterii cererii acestora și constatarea faptului că răspunsurile au fost oferite tardiv. Nu a fost solicitată anulare vreunui act administrativ individual, ci doar constatarea faptului că intimatul a răspuns petiției cu întârziere.

La 06 mai 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Ministerul Economiei și Infrastructurii copia recursului declarat de către Radu Cezar Crețu și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” împotriva deciziei din 29 ianuarie 2020 a

Curții de Apel Chișinău (f.d. 108).

Completul specializat relevă că Ministerul Economiei și Infrastructurii a recepționat copia recursului expediat, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f.d. 110).

La 25 mai 2020 Ministerul Economiei și Infrastructurii a depus referință, solicitând declararea recursului depus de către Radu Cezar Crețu și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” inadmisibil, ori respingerea recursului cu menținerea deciziei din 29 ianuarie 2020.

Conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Luând în considerare că decizia Curții de Apel Chișinău a fost adoptată la 29 ianuarie 2020, fiind expediată în adresa participanților la proces la 03 martie 2020, iar Radu Cezar Crețu și AO „Juriștii pentru Drepturile Omului” au declarat recurs la 10 martie 2020, Completul ajunge la concluzia că recurenții s-au conformat prevederilor legale prevăzute la art. 245 din Codul administrativ.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră drept inadmisibil, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate,

motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de către recurenți este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de către Radu Cezar Crețu și Asociația Obștească „Juriștii pentru Drepturile Omului”, reprezentată de avocatul Sergiu Cotruță se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

Judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh